

➔ obveznu nadležnost Međunarodnog suda.

Parlament je zatim, nakon pregovora koji su se odužili do kasno u noć, na kraju izglasao rezoluciju, ali s novim amandmanom izvjestitelja za Hrvatsku, Hannesa Swobode, po kojem se "podsjeća na neformalni dogovor postignut 26. kolovoza 2007. između premijera Hrvatske i Slovenije o podnošenju njihova graničnog spora pred međunarodno tijelo; pozdravlja spremnost Hrvatske i Slovenije da prihvate medijaciju koju je ponudila Komisija i zauzima stajalište da se ta medijacija treba temeljiti na međunarodnom pravu; i u tom kontekstu očekuje brzi napredak u pristupnim pregovorima".

Time je izmijenjen raniji nacrt rezolucije, koji je sadržao amandman po kojem se "pozdravlja neformalni dogovor postignut [26.] kolovoza 2007. između premijera Hrvatske i Slovenije o podnošenju njihova graničnog spora pred Međunarodni sud pravde u Haagu i traži od objiju strana da provedu taj dogovor".

Taj raniji nacrt, usklađen i s Pregovaračkim okvirom najvišeg tijela Unije, Vijećem, bio je prihvaćen u vanjskopolitičkom odboru Europskog parlamenta 21. siječnja, na prijedlog nje-mačkog demokriškanskog zastupnika Berndta Posselta

Istog siječanjskog dana popodne, tek što je u spomenutom nacrtu rezolucije bio upućen poziv na iznošenje spora pred Međunarodni sud, povjerenik Rehn otputovao je međutim - prvo u Ljubljani i zatim, u kasnim večernjim satima, nenajavljen u Zagreb. Nosio je dvjema državama prijedlog da im u rješavanju graničnog spora pomogne - Europska komisija. Ali - za razliku od poziva na poštivanje premijerskog dogovora o iznošenju spora pred Međunarodni sud, zapisanog u nacrtu rezolucije prihvaćene ranije istog dana - povjerenik Rehn je ponudio pomoć u obliku tročlanog "vijeća mudraca" pod vodstvom svojega zemljaka, bivšeg finskog predsjednika Marttija Ahtisaarija.

Do tada su Hrvatska i Slovenija već bile održale više sastanaka Mješovitog povjerenstva pravnih stručnjaka, a naredni je sastanak tada bio pred održavanjem. No, od tog dana i s izvrsnim motivom i opravdanjem (makar jedne strane) za - neuspjeh.

Mješovito povjerenstvo pravnih stručnjaka dviju zemalja su još potkraj 2007. osnovale slovenska i hrvatska vlada, temeljem suglasja premijera Sanadera i Janše postignutog na Bledu, 26. kolovoza 2007., da će se osnovati takvo povjerenstvo sa zadatkom da, kako stoji u magnetogramu izjave tadašnjeg slovenskog premijera: "oblikuje prijedlog sporazuma o iznošenju graničnog spora pred Međunarodni sud u Haagu". Istom je prigodom Janša izjavio da je između njega i hrvatskog premijera postignuta načelna suglasnost da će se "neriješena granična pitanja među dvjema državama predati na rješavanje Međunarodnom sudu u Haagu", dok će se "preostala neriješena pitanja najprije pokušati rješavati na bilateralnoj razini".

No, nakon Rehnova iznenadnog prijedloga "facilitacije", Mješovito je povjerenstvo pravnih stručnjaka dviju zemalja - koje je do tada, iako bremenito razlikama, ipak funkcioniralo - naglo svedeno na sporedni kolosijek. Slovenska je Vlada zatim 5. ožujka 2009. odlučila jednostrano raspustiti svoj dio Mješovitog povjerenstva, čime je i formalno okončala njegov daljnji rad.

Nekoliko dana zatim, 9. ožujka, Hrvatska je prihvatila Rehnovu inicijativu za medijacijom "vijeća mudraca", odgovorivši da u skladu s ranije postignutom načelnom suglasnošću dvojice premijera iz kolovoza 2007. i u okviru te suglasnosti, a temeljem važećega međunarodnoga prava, posrednička skupina treba pomoći dvjema državama, kao prvo, u oblikovanju prijedloga sporazuma o iznošenju graničnog spora pred Međunarodni sud u Haagu i, kao

Cjelovita ključna rečenica

Iz Pregovaračkog okvira EU za Hrvatsku, od 3. listopada 2005, točka 13: "Napredak [Hrvatske u pripremanju za pristupanje Uniji] mjerit će se osobito prema sljedećim zahtjevima:

/.../

- zauzimanju Hrvatske da rješava granične sporove sukladno načelu mirnog rješavanja sporova u skladu s Poveljom Ujedinjenih naroda, uključujući ako je nužno obveznom nadležnošću Međunarodnog suda pravde".

drugo, u formuliranju prijedloga rješavanja ostalih otvorenih pitanja.

Tako bi, prema hrvatskom odgovoru na Rehnovu ponudu, **svrha predložene medijacije bila u konkretizaciji već ranije postignutog načelnog dogovora između premijera Janše i Sanadera, o iznošenju graničnog spora pred Međunarodni sud.** Nakon raspuštanja slovenskog dijela Mješovitog povjerenstva, drugog načina za provođenje bledskog dogovora više nije bilo. A provođenje tog dogovora važno je i iz rakursa EU-a, tim više što je blagoslov za takav pristup, s obzirom na granične sporove, sadržan u izričitom upućivanju na Međunarodni sud prema točki 13 Pregovaračkog okvira EU-a - što bi za povjerenika Unije za proširenje trebalo biti i te kako relevantno.

No, koliko će dugo, ili kratko, sadašnji hrvatski politički vrh ustrajati na takvom svojem odgovoru, pitanje je možda i akutnije od sušenja tinte na ovom tekstu - a kamoli njegove objave. Jer, po svemu sudeći, povjerenik Rehn za Međunarodni sud pravde ne želi niti čuti, bez obzira na to što je za rješavanje graničnih sporova države kandidatkinje izrijeком naveden u Pregovaračkom okviru EU - temelju hrvatskog pristupanja, koji je upravo njemu povjeren na "čuvanje".

Povjerenik Rehn se, naime, zalaže za to da međunarodno pravo u graničnom sporu između dviju država primjenjuje "vijeće mudraca" (ne nužno i pravnik) - umjesto vijeća sudaca Međunarodnog suda pravde. Možda ima za to dobre razloge. Nije ih, međutim, za sada objasnio.

➔ što svjedoči i njegov novinski članak - počinje sve više u ime Komisije nastupati kao treća strana u pregovorima, pri tome dosljedno "zaboravljajući" i na izričito navođenje Međunarodnog suda u Pregovaračkom okviru i na dogovor premijera Hrvatske i Slovenije, postignut na Bledu, 26. kolovoza 2007, o iznošenju graničnog spora

Rehnova facilitacija zaustavila Mješovito povjerenstvo pravnih stručnjaka dviju zemalja

pred taj Sud.

U interesu cjelovitog informiranja naših čitatelja, ovdje prenosimo prijevod

onog dijela govora povjerenika Rehna održanog pred Europskim parlamentom 11. ožujka koji se odnosio na granično pitanje između Hrvatske i Slovenije, kao i integralni tekst komentara dr. Vidasa od 14. ožujka, pod autorским naslovom. Usto, prenosimo i relevantni dio točke 13 Pregovaračkog okvira EU za Hrvatsku. ■